

סמינר מחקר איכותני
מפגש אחיות ואחים עם נושאים רגישים: מחקר איכותני
סמסטר א', תשע"ו 2016

מרצה: ד"ר יונתן דוידוב
שעות קבלה - בתיאום מראש עם המרצה
דוא"ל: jdavidov74@gmail.com

א. רקע הסמינר ומטרותיו

- מחקר איכותני מתעניין במשמעות שאנשים נותנים לעולמם ולחוויותיהם, ובאופן בו הם מתארים ומפרשים חוויות אלו בהקשר אישי, בין-אישי ותרבותי. מטרת הסמינר לחשוף את הסטודנטים לעקרונות המנחים של סוג מחקר זה בתחום הבריאות, לאפשר להם לזהות את נקודות המוצא שלהם כחוקרים וכאנשי מקצוע, להתנסות בתהליך תכנון וביצוע מחקר איכותני ובכתיבת דו"ח מסכם של ממצאיו.
- הסמינר יעסוק בהיבטים האישיים והבין-אישיים של חוויות המפגש של אחיות ואחים עם נושאים רגישים במפגש הטיפולי.

ב. יעדי הסמינר

- להכיר הנחות יסוד ומושגים תיאורטיים עליהם מתבססת הפרדיגמה האיכותנית, תוך הבאת דוגמאות מעולמות תוכן רלוונטיים למקצועות הבריאות בכלל, וסייעוד – בפרט.
- לפתח חשיבה מחקרית על-פי עקרונות הפרדיגמה האיכותנית.
- לזהות ולבחון באופן רפלקטיבי ערכים אישיים ותרבותיים, תפיסות אישיות ומקצועיות ולהבין את האופן בו היבטים אלו מעצבים את זהות החוקר והתנהגותו בעת המפגש עם משתתפי המחקר.
- ללמוד לתכנן ולבצע מחקר איכותני לשלביו.
- לרכוש מיומנות בביצוע ראיונות עומק איכותניים.
- ללמוד לבצע ניתוח תוכן איכותני של ראיונות עומק.
- לכתוב דו"ח מחקר איכותני (עבודה מסכמת).

במהלך הקורס הסטודנטים יוכשרו לבצע מחקר בשיטה איכותנית, ויתנסו בשלבים שונים של המחקר, כולל:

1. גיבוש נושא למחקר
2. פיתוח יכולת רפלקטיבית כחוקרים
3. סקירת ספרות
4. העלאת שאלת מחקר
5. תכנון מערך המחקר
6. איסוף נתונים וניתוחם
7. פיתוח רגישות לסוגיות אתיות במחקר
8. הסקת מסקנות ודיון בהשלכות המחקר
9. הצגת המחקר בעל-פה ובכתב

ג. מבנה הסמינר

- היקף הסמינר הוא: 2 שעות סמסטריאליות שנתיות
- הסמינר יכלול הרצאות עיוניות, דיונים, תרגול התנסויות אישיות וקבוצתיות ומטלות בית.

ג. מטלות

1. חובת נוכחות סדירה והשתתפות פעילה בשיעורים
2. קריאת הספרות המקצועית הרלוונטית לנושאי הלימוד
3. הכנת המטלות השונות שיינתנו במהלך הקורס

ד. הרכב הציון בסמינר – סמסטר ראשון
 ציון "עובר": 60%. יש להשיג לכל הפחות ציון "עובר" עבור כל אחד ממרכיבי הציון בקורס.

הציון יינתן על-פי המפתח הבא:

- הצעת מחקר (בסיום סמסטר א') - 20%
- ביצוע ארבעה ראיונות עומק, תמלולם והגשתם למרצה בזמן שייקבע - 10%
- עבודת מסכמת (בסיום שנת הלימודים) - 65%
- עמידה במטלות בזמן והתרשמות המרצה מהשתתפות פעילה (לאורך כל הסמינר) – 5%

תכנית סמסטר ב'

השיעור	תאריך	נושא / מטלה
שיעור 1		סקירת הסמסטר, משוב על הצעת המחקר והצגת העבודה המסכמת
שיעור 2		ניתוח נתונים
שיעור 3		ניתוח נתונים וכתבת פרק הממצאים
שיעור 4		ניתוח נתונים
שיעור 5		ניתוח נתונים
שיעור 6		ניתוח נתונים
שיעור 7		ממצאים
שיעור 8		ממצאים
שיעור 9		פרק הדיון
שיעור 10		פרק הדיון
שיעור 11		סיכום המחקר
שיעור 12		שיתוף משתתפים בממצאי מחקר וסיכום הקורס

העבודה המסכמת

העבודה המסכמת תוגש עם סיום שנת הלימודים. העבודה תתבסס על נושא המחקר ועל ניתוח ראיונות העומק, ותיכתב בקבוצות שנקבעו בכתה בתחילת סמסטר א'.

- חלקה הראשון של העבודה יתבסס על הצעת המחקר שתוגש בסיום סמסטר א'.
- אורך העבודה המסכמת לכל היותר 15 עמודים (לא כולל רשימה ביבליוגרפית ונספחים), המודפסים ברווח כפול.
- העבודה תהיה כתובה כמקובל בחיבור מדעי (תקציר, רקע, שיטה, ממצאים, דיון ורשימת מקורות מסודרת לפי כללי ה-APA מהדורה ששית - 2010).
- יש למסור את עבודת הסיכום בעותק אלקטרוני כולל תמלול הראיונות במודל.
- מועד הגשת העבודה ייקבע ביחד עם הסטודנטים במהלך סמסטר א'.
- הנחיות מפורטות לכתבת העבודה יינתנו בסמסטר א'.

הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות
החוג לסייעוד ע"ש צ'ריל ספנסר
كلية علوم الرفاه والصحة
قسم التمريض

Faculty of Social Welfare & Health Sciences
The Cheryl Spencer Department of Nursing

ביבליוגרפיה – חומר קריאה נוסף
נושא ראשון: ההבדלים בין שתי פרדיגמות: הפוזיטיביזם והנטורליזם והדיאלוג ביניהם

- ** Lincoln, Y.S. & Guba, E.G. (1985). *Naturalistic inquiry*. California: Sage Publications. Ch. 1 p. 14-46
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. 3rd edition. Sage publications: New York. Ch. 2. *Strategic themes in qualitative inquiry*, p. 37-75
- Padgett, D.K. (1998). *Qualitative methods in social work research: Challenges and rewards*. Thousand Oaks, CA: Sage. Ch 1. p.1-12
- שקדי, א. (2004). *מילים המנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום*, הוצאת רמות: אוניברסיטת תל-אביב. פרק 1 עמ' 23-36

- נושא 2: אוריינטציות תיאורטיות במחקר איכותני**
(הגישה הנרטיבית, הגישה האתנוגראפית-אנתרופולוגית, פנומנולוגיה וקונסטרוקטיביזם, תיאוריה המעוגנת בשדה (grounded theory)
- Moustakas, C. E. (1994). Human science perspectives and models. In: Thousand Oaks, CA: Sage *Phenomenological research methods* (pp. 1-24).
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. 3rd edition. Sage publications: New York. Ch. 3. *Variety in qualitative inquiry: Theoretical orientations*, p.75-143 H62.P3218
- Strauss, A. & Corbin, J. (1990). *Basics of qualitative research: Grounded theory procedures and techniques*, California: Sage ch. 1 p.17-32 HA29.S823
- ** Gergen, M. M., & Gergen, K. J. (2000). Qualitative inquiry: Tensions and transformations. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), *Handbook of qualitative research* (2nd ed., pp. 1025-1046). Thousand Oaks, CA: Sage. See at: http://www.swarthmore.edu/Documents/faculty/gergen/Qualitative_Inquiry_Tensions_and_Transformations.pdf
- שקדי, א. (2004). *מילים המנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום*, הוצאת רמות: אוניברסיטת תל-אביב. פרק 2 עמ' 37-43

- נושא 3: שימוש בספרות במחקר איכותני לגבי: הנושא הנחקר, עמדות תיאורטיות ושיטה**
- ** Strauss, A. & Corbin, J. (1990). *Basics of qualitative research: Grounded theory procedures and techniques*, California: Sage (ch. 3-4 p.41-56)
- Silverman, D. (2006). *Interpreting qualitative data*, Sage Publications. Ch. 10. p. 336-345 HM571.S532 (על כתיבה)
- Shanon, B. (2002). *The antipodes of the mind*. Ch. 2, pp. 30-41
- שקדי, א. (2004). *מילים המנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום*, הוצאת רמות: אוניברסיטת תל-אביב. פרק 3 עמ' 61-68

- נושא 4: מערך המחקר: שאלות מחקר, דגימה, שימוש האוריסטי בעמדה תיאורטית**
- Flick, U. (2002). Research design (ch. 2, pp. 39-60). In: [An introduction to qualitative research \(2nd ed.\)](#). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.

Maxwell, J.A. (1996). *Qualitative research design: An interactive approach*, Sage
Ch.5. (pp 69-73). Publications.

** Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. 3rd edition.
(Sage publications: New-York. Ch. 2 (pp. 230-242))
Shanon, B. (2002). *The antipodes of the mind*. Ch. 3, pp. 41-55
שקדי, א. (2004). *מילים המנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום*, הוצאת רמות:
אוניברסיטת תל-אביב. פרק 2 עמ' 43-53

נושא 5: הראיון האיכותני והכנת מדריך הראיון

Kvale, S. (1983). The qualitative research interview: A phenomenological and a
hermeneutical mode of understanding. *Journal of Phenomenological Psychology*,
14(2), 171 – 196.

** Smith, J.A. (1995). Semi-structured interviewing and qualitative analysis. In:
Smith, J.A., Harre, R. & Van Langenhove, L. (Eds.). *Rethinking methods in psychology*
(pp. 9-26), London: Sage publications.
שקדי, א. (2004). *מילים המנסות לגעת: מחקר איכותני – תיאוריה ויישום*, הוצאת רמות:
אוניברסיטת תל-אביב. פרק 4 עמ' 69-79

נושא 6: איך לראיין

Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods*. 3rd edition. Sage
publications: New-York. Ch. 7. p. 339-427.

Holstein, A.J. & Gubrium, F.J. (2004) The active interview. In: Silverman, D. (Ed.).
Qualitative Research: Theory, Method and Practice. Second edition: Sage
Publications. Ch. 8: pp. 140-161. H62.Q356 2004

** Spradley, P.J. (1979). Interviewing an informant. In: *The ethnographic interview*
(step 4 pp. 55-68). New York : Holt, Rinehart and Winston.

בהצלחה וחווית למידה משותפת טובה לכולנו!